

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики і нових медіа

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни «Історія журналістики»

Спеціальність: 061 Журналістика
Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Освітня програма: Журналістика

Форма проведення	Екзаменаційний тест на платформі ЕНК
Тривалість проведення	1 год 20 хв.
Максимальна кількість балів	40 балів
Критерії оцінювання	<p>Екзамен проводиться на платформі ЕНК у вигляді тесту, який містить 40 завдань:</p> <p>Історія зарубіжної журналістики: 20 завдань – 20 балів (1 правильна відповідь – 1 бал).</p> <p>Історія української журналістики: 20 завдань – 20 балів (1 правильна відповідь – 1 бал).</p> <p>Критерії оцінювання завдання з історії зарубіжної журналістики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати знання для формування загальної картини уявлень про основні тенденції розвитку зарубіжної та української журналістики; • здійснювати відбір необхідної інформації з наявних джерел та літератури; • вміти проводити наукову історичну експертизу відібраної інформації. • критично аналізувати різноманітну інформацію з інтернет-джерел. • самостійно мислити і формувати власні уявлення про той чи інший період в історії зарубіжної преси і журналістики. <p>Критерії оцінювання завдань з історії української журналістики;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знання термінологічного апарату історії журналістики і коректне його застосування; • ґрунтовні вміння і навички роботи з

	<p>пресознавчими розвідками;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміння аналізувати медіатексти, різноманітні за жанром, тематикою, структурою; • знання основних етапів розвитку історії української журналістики і її провідних тенденцій; • фактографічна точність; • розуміння основних вимог до відбору фактів та аргументів, моделювання образної системи і мовностилістичних засобів у медіатексті; • навички застосування популярних технологій для створення сучасних медіатекстів про визначних діячів української журналістики. • володіння нормами української літературної мови.
<p>Перелік допоміжних матеріалів</p>	
<p>Орієнтовний перелік питань з історії зарубіжної журналістики, які виносяться на іспит</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте коротку характеристику сучасних підходів до періодизації історії зарубіжної журналістики. 2. Охарактеризуйте поняття прото- та пражурналістики за поглядами різних наукових шкіл. 3. З'ясуйте, у чому полягає еволюція усних каналів масової комунікації в пражурналістський період. 4. З'ясуйте, у чому полягає еволюція письмових каналів масової комунікації в пражурналістський період. 5. Проаналізуйте літературу античності як пражурналістське явище. 6. Доведіть, що публіцистика Горгія є найкращим зразком софістської риторики. 7. Проаналізуйте ораторське мистецтво Ісократ, Лісія та Демосфена. 8. Доведіть, що промови Цицерона є зразком ораторської публіцистики. 9. З'ясуйте, яка роль християнства в розвитку масовокомунікаційних процесів. Дайте коротку характеристику основним етапам зародження ранньохристиянської публіцистики. 10. Охарактеризуйте творчість найвизначніших представників східної та західної традицій християнської публіцистики: Єронім Стридонський, Аврелій Августин; Григорій Богослов, Іван Златоустий. 11. Доведіть, що проповідь є особливим видом

усної публіцистики. Назвіть проповідників Середньовіччя.

12. Проаналізуйте полемічні трактати П'єра Дюбуа та Джона Фортеск'ю.

13. Дайте коротку характеристику рукописним газет, що виникли у Європі: в Італії та Німеччині, Англії, Франції та Росії.

14. З'ясуйте, у чому полягає роль інституту інформаторів у зародженні поштового зв'язку.

15. Охарактеризуйте вплив винаходу книгодрукування на масовокомунікаційні процеси Європи. Перша друкована продукція Й. Гутенберга.

16. Проаналізуйте етапи виникнення перших газет і журналів у Європі.

17. Дайте характеристику масово-комунікаційних явищ доби Просвітництва. Окресліть особливості просвітницької журналістики Англії.

18. З'ясуйте, у чому полягають просвітницькі ідеї Д. Мільтона.

19. Розкажіть про журналістську діяльність Д. Аддісона та Р. Стіла. Чи можна її вважати початком «ери персонального журналізму».

20. Розкажіть про журналістську й публіцистичну діяльність Д. Дефо.

21. Проаналізуйте публіцистику Дж. Свіфта.

22. Охарактеризуйте основні особливості просвітницької журналістики Франції. Журнали П. Мариво і Ф. Прево.

23. Поясніть, у чому проявлялася цензура в наполеонівській та після наполеонівській Європі.

24. Дайте коротку характеристику становленню німецької періодика кін. XVIII – поч. XIX ст.

25. Охарактеризуйте етапи розвитку періодичного друку в Англії першої пол. XIX ст.

26. З'ясуйте історичні передумови виникнення перших періодичних видань у Російській імперії.

27. Проаналізуйте «Академічну періодику» Російської імперії на прикладі видань: «Санкт-Петербурзькі весті», «Московские весті». Просвітницька діяльність

М. В. Ломоносова.

28. Дайте характеристику перших російських журналів («Трудолюбивая пчела», «Зритель», «Почта духов», «Всякая всячина»). Журналістика Росії 1830-1840-х.

	<p>29. Окресліть основні етапи та тенденції розвитку перших газет на Американському континенті.</p> <p>30. Дайте коротку характеристику газети Джеймса Франкліна «New England Courant» (1721) як однієї із перших взірців просвітницької журналістики в США.</p> <p>31. Проаналізуйте просвітницькі ідей у публіцистиці 60-х років XVIII ст. (Бенджамін Франклін, Джеймс Отіс, Джон Дікінсон, Томас Пейн, Томас Джефферсон, Олександр Гамільтон).</p> <p>32. З'ясуйте основні етапи розвитку преси США першої половини XIX ст. «Penny press» як новий тип видань.</p> <p>33. Дайте коротку характеристику ЗМІ часів Громадянської війни та Реконструкції в США.</p> <p>34. Проаналізуйте діяльність провідної американської інформаційної агенції - «Associated Press». Джозеф Пулітцер як основоположник нових стандартів американської журналістики.</p> <p>35. З'ясуйте, у чому полягав комерційний успіх «The New York World». «The New York Journal» як зразок «жовтої преси». «The New York Times» – як прототип якісної періодики США.</p> <p>36. З'ясуйте, у чому полягала інформаційна політика Бісмарка у Німеччині.</p> <p>37. Проаналізуйте «Золоте століття» французької преси.</p> <p>38. Проаналізуйте систему світового радіомовлення.</p> <p>39. Охарактеризуйте історію розвитку світових телекомунікаційних систем.</p> <p>40. Дайте визначення поняттю «Інтернет журналістика». Розкажіть історію виникнення та становлення Інтернету..</p>
<p>Орієнтовний перелік питань з історії української журналістики, які виносяться на іспит</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення поняттям «українська преса» і «преса України». 2. У чому полягає проблема періодизації історії української журналістики: думки пресознавців. 3. Проаналізувати зародження української журналістики на Наддніпрянщині. Харків як як центр розвитку журналістики 1820-1850-х рр. 4. Проаналізувати першу газету “Харьковский еженедельник” (1812): тематика, рубрики, автори. 5. Проаналізувати “Украинский вестник” як

- перший громадсько-політичний, літературно-науковий місячник.
6. Проаналізувати публіцистичну і редакторську діяльність І.Срезневського, Г.Квітки -Основ'яненка, Р. Гонорського, Є.Філомафітського
  7. Проаналізувати “Харьковский Демокрит” як перший в Україні гумористично-сатиричний часопис.
  8. Назвати наддніпрянські альманахи 1820-1850-х років.
  9. Прокоментувати зародження журналістики на західноукраїнських землях.
  10. Проаналізувати видавничу діяльність “Руської Трійці”.
  11. Проаналізувати тижневик “Зоря Галицька” (1848) як перший українськомовний часопис: ідеологічна еволюція видання.
  12. Проаналізувати видання “Лада” як перший західноукраїнський жіночий часопис.
  13. Проаналізувати журналістику Наддніпрянщини 1860-1890-х років в умовах репресій українського друкованого слова.
  14. Проаналізувати західноукраїнську пресу другої половини ХІХ ст.: провідні часописи, ідеологічна боротьба на шпальтах видань.
  15. Проаналізувати діяльність І. Франка – редактор, публіцист, журналіст.
  16. Проаналізувати пресу Наддніпрянщини перед Першою світовою війною (1905-1914): провідні періодичні видання, видатні публіцисти і редактори.
  17. Проаналізувати публіцистичну діяльність Бориса Грінченка.
  18. Проаналізувати редакторську й видавничу діяльність Олени Пчілки.
  19. Проаналізувати редакторську діяльність Софії Русової.
  20. Проаналізувати видання «Громадська думка» як першу українськомовну газету Наддніпрянщини.
  21. Проаналізувати пресу в роки української державності (1917-1921).

22. Проаналізувати щоденну газету «Нова Рада»: склад редакції, зміст, ідеологічні орієнтири.
23. Назвати причини розквіту політичної публіцистики в українській пресі часів УНР.
24. Назвати політичних діячів – видатних публіцистів.
25. Проаналізувати політичний фейлетон як популярний жанр в українській пресі 1917-1921 років.
26. Проаналізувати західноукраїнську преса міжвоєнного періоду: провідні часописи, ідеологічна боротьба, видатні журналісти.
27. Проаналізувати «Діло» як перша щоденна газета українців: історія, зміст, рубрики і тематичні сторінки, редколегія.
28. Проаналізувати ілюстрований часопис «Новий Час» як зразок якісної популярної преси.
29. Проаналізувати західноукраїнський часопис «Неділя» як прототип сучасних таблоїдів.
30. Проаналізувати західноукраїнські часописи для жінок міжвоєнного періоду.
31. Назвати етапи розвитку та провідні тенденції української радянської преси 1920-1930-х рр.
32. Проаналізувати «Вісті ВУЦВК» як український комуністичний офіціоз: історія, зміст і структура, співробітники.
33. Прокоментувати історію розвитку робітничого руху.
34. Проаналізувати пресу української діаспори міжвоєнного періоду.
35. Проаналізувати радянську пресу України часів Другої світової війни.
36. Проаналізувати пресу націоналістичного підпілля часів Другої світової війни.
37. Проаналізувати журналістику доби «хрущовської відлиги».
38. Проаналізувати «самвидав» як феномен української журналістики радянської доби.
39. Проаналізувати публіцистику дисидентів (В.Мороза, Є.Сверстюка, М.Осадчого).
40. Проаналізувати журналістику кінця 1980-1990-

	х рр.: на шляху до демократії і свободи слова.
Орієнтовні тестові завдання Історія зарубіжної журналістики	<p>1. <i>Міжособистісна та групова комунікація – це попередники:</i></p> <p>а) дописемного етапу доіндустріального періоду; б) писемного етапу доіндустріального періоду.</p> <p>2. <i>Народні збори, масові видовища (свята, похорони), публічна поведінка політичного діяча, обеліски, що споруджувалися на місці виграної битви, монументальні споруди знаменитим громадянам тощо належать до:</i></p> <p>а) усних явищ пражурналістики; б) знакових явищ пражурналістики; в) вигаданих явищ пражурналістики; г) письмових явищ пражурналістики.</p>
Орієнтовні тестові завдання Історія української журналістики	<p>1. <i>"Пиши, як чуєш, а читай, як бачиш" - про цей мовний принцип свого видання написали...</i></p> <p>А) укладачі альманаху «Ластівка»; Б) видавці журналу «Украинский Вестник»; В)Г. Квітка-Основ'яненко у "Письмах к издателю"; Г) укладачі альманаху «Русалка Дністрова».</p> <p>2. <i>Колумністкою якого українського часопису була Софія Яблонська, авторка кінорепортажів і романів-тревелогів?</i></p> <p>А) «Діло»; Б) «Жіноча воля»; В) «Нова хата»; Г) «Громадський голос».</p>

Екзаменатори _____

І. М. Євдокименко

_____

О. А. Хамедова

Завідувач кафедри журналістики

та нових медіа _____

В. О. Гандзюк